

[Kai Maitke.]

nu skyder op i Sydvietnam igen, når vi netop står over for årsdagen for lignende demonstrationer i Saigon, som sluttede med, at man kort og godt deporterede hele den flok af Saigons intellektuelle, som på daværende tidspunkt prøvede at optræde som neutralistisk faktor med et tilsvarende program.

Disse ting viser jo alle sammen, at der må et nyt styre til i Saigon, et styre, som har en anden bredde, en anden sammensætning, og jeg opfatter udenrigsministerens erklæring om, at FNL må med, sådan, at der her bliver tale om en overgangsregering, for jeg kan jo ikke lade være med at få nogle kolde fornemmelser ned ad ryggen, når USAs vicepræsident, hr. Hubert Humphrey i en TV-udsendelse den 27. februar fremkom med en temmelig foruroligende standpunkt-tagen til dette punkt i forhandlingsplanen.

„Vietcongerne er kun mordere og røvere og dødelige fjender af Sydvietnam, og USA vil ikke anerkende Vietcong som en suveræn faktor . . .“

og dernæst nægter man overhovedet at anerkende Vietcong som forhandlingspartner. Jeg tror altså, man må sige, at vi heldigvis herhjemme er nået til en mindre rabiat og en mere fredsfræmmende formulering af disse punkter, end det, som ledende statsmænd i USA for øjeblikket leger med, og det kan selvfølgelig kun hilses som et fremskridt.

Det tredje punkt er også vigtigt, fordi det jo drejer sig om det overgangsstyre, som må indsættes, før der kan finde frie valg sted. Ja, det er jo ganske klart; man kan ikke holde frie valg, hvor kun den ene af parterne har noget at sige, og hvor den anden part bogstavelig talt kan udfolde hele sit magtapparat alene. Frie valg kan kun betyde en normalisering af de kræfter, der hidtil i begge områder af Sydvietnam er stillet udenfor. Det vil sige genoprettelse af politisk legalitet i den betydning, at man kan have en politisk mening uden at risikere at blive kastet i fængsel eller deporteret.

Derfor er overgangsstyret yderst vigtigt i en situation som den nuværende.

Jeg kan ikke i forbindelse med udenrigsministerens erklæring lade være med at rejse et andet spørgsmål, som jeg godt vil have suppleret min opfattelse af. Er der i regeringen, og er der i denne sal nogen, som kan tænke sig gennemførelse af frie valg, samtidig med at man har en besættelseshær på i øjeblikket 235.000 mand som de egentlige magthavere i landet? Jeg tror, at vi her kender så meget til politisk frihed under fremmed besættelse, at vi ikke tror, man uden videre kan sige: vi skal have frie valg, men de frie valg skal afholdes samtidig med, at amerikanerne ubetinget bliver i landet og kontrollerer valgene. Jeg tror, at noget sådant vil være lige så mistænkeligt som den tilstand, vi i øjeblikket har under det militære diktatur.

Men nedsættelse af den militære aktivitet i området må i alle tilfælde også omfatte en aftale om, at der ikke skal bringes flere fremmede tropper ind i landet. De 90.000, som inden 1. juli skal føres ind i landet, tror jeg man må sige er en hindring for freden; det er i alle tilfælde mit og mit partis opfattelse. Altså, sammen med begrænsning af den militære aktivitet må også høre den kendsgerning, at man bremser tilgangen af fremmede tropper, og at man siger: i det øjeblik der er sat et overgangsstyre ind, må andre faktorer end de amerikanske besættelsestropper være den så at sige beskyttende magt for valgenes frihed. For jeg kan i alle tilfælde ikke se, hvordan man kan holde frie valg under den nuværende militære magtbalance i Sydvietnam og det militære magtopbud.

Jeg skal i denne omgang nøjes med disse bemærkninger til udenrigsministerens erklæring, som jeg anser for vigtig, og som jeg mener har medført en vis afklaring på en række områder, og skal endnu en gang udtrykke min glæde over, at regeringen her har accepteret U Thants 3 punkter, og udtrykke håbet om, at denne tilslutning også er et samlet folketing.